

Z GALERIE starých plodin...

Po kratší odmlce, kdy jsme na biodiverzitních stránkách přinášeli vaše zkušenosti a postřehy, se opět vracíme k této zavedené rubrice. Slovem i obrazem přibližujeme tradiční (a tentokrát i netradiční) druhy a odrůdy kulturních rostlin, které mohou najít své místo na zahrádkách.

Fazol zlatý roh

Je naše stará odrůda keříčkových fazolí. Typický je pro ni nízký vzrůst keříků a pěkné žluté lusky. Semeno je menší, příjemně okrově žluté barvy a válcovitého tvaru. Lusky nemají vlákno a odrůda tedy patří k zeleninovým typům fazolí. Násada lusků je dosti bohatá, lusky otrháváme z keříků postupně na několikrát. Pokud chceme sklizeň ještě prodloužit, vyséváme další semena postupně po 10–14 dnech v průběhu května a června. Na obrázku je rostlina s násadou zrajících lusků.

Ředkev krysl

Jde o ředkev pěstovanou nikoliv pro kořen nýbrž pro sklizeň nezralých zelených lusků – šešulí. Šešule jsou zelené, asi 4–5 cm dlouhé a tlusté asi 1 cm. Nezralé šešule, jež se sklízí postupným otrháváním, jsou křupavé a šťavnaté a mají příjemnou, mírně ostrou brukvovitou chuť (podobně jako šešule jiných

jsou podobně jako u jiných bylinek nevelké. Na fotce je rostlina v květu.

Lusky zlatého rohu

Šešule krysl ředkve jsou jedlé

ředkví a ředkviček, jež jsou též jedlé). Jí se buď přímo syrové nebo do salátů s citrónem a olejem. Lze je i tepelně upravovat – třeba podusit. Tuto ředkev vyséváme v dubnu. Pro dobrý růst a nasazování lusků žádá dostatek vody a pak doroste i do výšky asi 1,5 m. Proto je potřeba ji závčas vyvázat k opoře. Na obrázku jsou vyvinuté lusky ke sklizni.

Kamejka lékařská

Je vytrvalá bylinka, dříve pěstovaná. Má široce kopinaté listy a nenápadné zelenavě bílé kvítky. Plodem jsou tzv. tvrdky, jež jsou hladké, bílé, porcelánově lesklé (připomínají jakési malé porcelánové slzičky). Oddenek kamejky lékařské obsahuje červené barvivo a byl dříve používán k barvení másla. Tvrdky také sloužily v lékařství proti močovým kamenům. Ze sušených listů se vařil čaj. Nároky na pěstování

Kamejka lékařská v květu

Krása pupalkových květů

že rozkvétají v podvečer, kvetou přes noc a ráno uvadají. Kromě dekorativního využití však může pupalka dobře posloužit i jako jedlá plodina. Kořen mírně nahořklé chuti lze použít jako kořenovou zeleninu, např. do polévky, mladé listy můžeme přidávat do salátů. Pokud se nám podaří nasbírat větší množství semen, lze je použít jako zdroj kvalitního rostlinného oleje (obsahují nenasycené mastné kyseliny) a přidat třeba při mletí do máku. Pokud jde o péči, je pupalka skromná a nevyžaduje žádné velké ošetřování. Prvním rokem vyrostle přizemní růžice listů a druhým rokem jde do květu – za dobrých podmínek doroste i značné výše.

Sója

Je jednoletá luštěnina, známá z mnoha různých sójových potravinářských výrobků. Tato luštěnina je ceněna zejména pro vysoký obsah bílkovin, jímž nahrazuje někomu i maso. Na

Mladá rostlina sóji

zahrádkách ji sice nenajdeme příliš často, ale její pěstování doma není o mnoho těžší než třeba pěstování keříčkových fazolí. Lze ji vysévat koncem dubna nebo počátkem května. Pro dobré vyžrání semen potřebuje poměrně dlouhou dobu, a proto je její pěstování jistější a výnosnější v teplejších a sušších oblastech. I v našich poměrech však řada odrůd dobře dozrává a sóju tak lze jako doplňkový druh pěstovat. Vyobrazení přibližuje vzhled mladých sójových rostlin na počátku vegetace.